

AASTARAAMAT 2022



Väljaandja: **Päästeamet**
Raua 2, 10124 Tallinn

Kujundus: **Profimeedia OÜ**
Keeletoimetus: **Killu Mei**
Kaanefoto: **Taavi Prints**
Trükikoda: **Paar**



JUHTKIRI 4

ORGANISATSIOON 6

ARVUD JA FAKTID 10

AASTA SÜNDMUSTES 20

MEIE KUVAND 30

RAHVUSVAHELINE
KOOSTÖÖ 32

AJALUGU 36



Päästeamet 30. Muudatuste aasta

Mullu tähistasime Päästeameti 30. sünnipäeva. Aasta, mis oleks võinud olla rahulikult mõtlemiseks tehtule ja vaatamiseks tulevikku, kujunes hoopis tõsisemaks. Täna ne Päästeamet ei sarnane enam kuigi palju kolme kümnendi taguse Päästeametiga ja erineb ka 2022. aasta alguse omast. Viimase aastaga sai meie piirkonna julgeolekuolukord karmi ja konkreetse raputuse. Päästeamet on muutustega hästi kohanenud, aga see pole toimunud iseenesest.



KUNO TAMMEARU, Päästeameti peadirektor.

Hoolimata uute ülesannete lisandumisest oleme olnud endiselt edukad ka varasemate täitmisel. Esimest korda taasiseseisvunud Eestis oli vees ja tules hukkunuid vaid 78. See on järjepideva töö tulemus, et meie inimesed jääksid ellu. Tulekahjude, sealhulgas kodutulekahjude arv väheneb iga aastaga. 2022. aastal kahjutuks tehtud rekordilised 14 985 lõhkekeha tegid meie Eestimaa kordades turvalisemaks. Peame mõtlema, kuidas veel paremini jõuda nende inimesteni, kes käituvad hooletult enda ja teiste eluga. Mida me pole veel proovinud?

On olnud rõõm kuulda, et Päästeameti oskuslik kriisijuhtimine paistab ka majast välja. 2022. aastal saime oma teadmiste ja innukusega abiks olla nii Ukraina sõjast saabunud pagulaste vastuvõtmisel, läänesaarte randadel reostuse koristamisel kui ka talvetorm Birgiti kahjustuste kõrvaldamisel. Eesti inimesed teavad, et Päästeametile saab loota.

Liikusime juba 2015. aastal vastu võetud strateegiaga elanikkonnakaitse asutuseks saamise teel. Oleme sellega seoses võtnud vastu palju olulisi ülesandeid – näiteks ulatuslik evakuatsioon ja muud riigikaitse rollid, kriisideks valmistumine ja regionaalne kriisijuhtimine. Venemaa sissetung Ukrainasse asetab meid veelgi veendunumalt positsiooni, mida oleme viimase aasta jooksul hoogsalt arendanud. Vabariigi Valitsuse eraldatud 51 miljoni euroga peame selle aasta lõpuks looma süsteemid ja/või võimekuse evakuatsiooniks, varjumiseks, ohuteavituseks, omavalitsuste toetamiseks ja päästevõrgustiku toimepidevuseks. Palju on tehtud, kuid veel rohkem on teha. Õnneks saame toetuda partneritele ja liitlastele.

Me ei ole üksi ega jäta üksi. Esimese abi saatsime Ukrainale juba täiemahulise sõja esimestel päevadel. Hiljem panustasime veelgi. Lisaks ametile on Ukrainat pühendunult aidanud ka Päästeliit ning tean, et ka väga paljud meie päästevõrgustiku liikmed annetuse või vabatahtliku tööga. Koostöö, abivalmidus ja head suhted on keerulistel aegadel kullaväärtusega.



Päästeamet peab vastama ühiskonna – Eesti inimeste, teiste asutuste, meie partnerite, aga ka liitlaste – ootustele.

Viimase kümne aasta jooksul on Päästeameti eelarve tõusnud kolm korda. See on märkimisväärne tõus ning põhjus nii rõõmustamiseks kui ka muretsemiseks. Tänu valitsuse eraldatud rahale saime sellest aastast oma töötajate palku oluliselt tõsta. Aga inimeste motiveerimiseks peab pääste mada-

laim palk olema 1,2 Eesti keskmist. Kohustused, uued lahendused ja elukallidus söövad raha kiiresti. Üks viimase aasta prioriteete on olnud saavutada tulemus, kus elanikkonnakaitse püsirahastus kinnitaks vähemalt poolele protsendile SKP-st.

Päästeamet peab vastama ühiskonna – Eesti inimeste, teiste asutuste, meie partnerite, aga ka liitlaste – ootustele. 2022. alguses tegime oma struktuuris konkreetseid muudatusi, et tõhustada tööd ja pakkuda parimat võimalikku teenust. Nüüd tuleb mõelda edasi, kuidas muutunud julgeolekuolukorras luua kõige efektiivsem kriisivalmidussüsteem, mis peab vastu ka kõige karmimates oludes, kuid säilitab samal ajal senised vajalikud teenused.

Jumala auks, ligimese kaitseks!

Kuno Tammearu,
Päästeameti peadirektor



ORGANISATSIOON

Võidukas hetk Eliitkomando võistluselt.

Päästeamet on Siseministeeriumi valitsemisala asutus. 31.12.2022 seisuga töötas Päästeametis 2100 teenistajat. Seega on Päästeamet suuruselt kolmas avaliku sektori asutus Eestis.

Päästeametis on viis põhivaldkonda: ennetustöö, ohutusjärelvalve, päästetöö, demineerimine ja hädaolukordadeks valmistumine. Päästeametil on kokku 55 teenust, sh 28 põhi- ja 27 tugiteenust.

Päästeameti igapäevane valmisolek põhineb 72 riiklikul komandol, neljal pommirühmal ja 118 vabatahtlikul komandol. Ööpäev läbi on inimestele valmis appi tõttama umbes 300 kutselist ja umbes 250 vabatahtlikku päästjat, nende jõududega jõuame 15 minutiga appi 94,3 protsendile elanikkonnast.

Juhime tähelepanu, et asjaolude täpsustamise käigus võivad mõned aastaraamatus avaldatud statistilised andmed mõnevõrra muutuda. ■

Ühtne võrgustik

Eestit katab päästevõrgustik, mis 2022. aastal koosnes 1552 kutselisest ja enam kui 2400 vabatahtlikust päästjast ehk ühtekokku ligi 4000 inimesest. Eelmisel aastal tegid vabatahtlikud päästjad 4952 väljasõitu, mida on 467 väljasõitu rohkem kui aasta varem. ■



PÄASTEAMET ORGANISATSIOONINA



2100
TÖÖTAJAT

1552
KUTSELIST PÄÄSTJAT



2426
VABATAHTLIKKU
PÄÄSTJAT



72
KUTSELIST
KOMANDOT



117
VABAKUTSELIST
PÄÄSTEKOMANDOT



4
POMMI-
GRUPPI



27 267
VÄLJAKUTSET, sh
13 119
PÄÄSTESÜNDMUST



2707
OPERATIIV-
ENNETUST



22 026
KODU-
NÕUSTAMIST



KESKMINE ELUPÄÄSTEVÕIMEKUSE
KOHALE JÕUDMISE AEG
ELUPÄÄSTESÜNDMUSELE:

9 min 40 sek

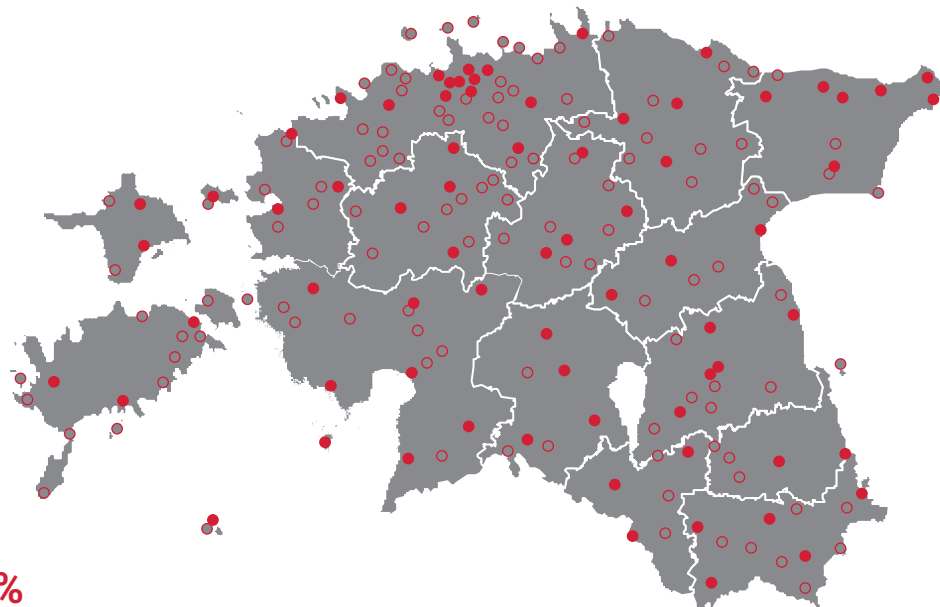
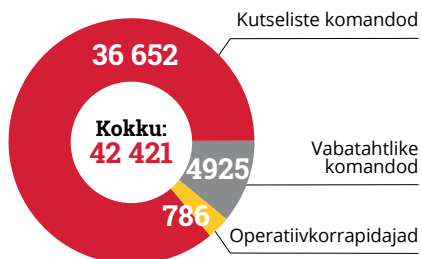


256

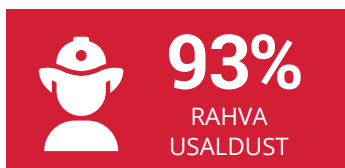
PÄÄSTETUD INIMEST

PÄÄSTEAMET ORGANISATSIOONINA

VÄLJASÖITUDE KOGUARV



15 minutiga katame 94% Eesti elanikkonnast



SUURUSELT
kolmas
VALITSUSASUTUS

- Kutselised komandod
- Vabatahtlikud komandod

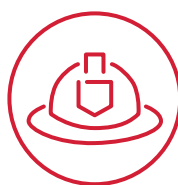
PÄÄSTEAMETI PÕHIVALDKONNAD



ENNETUSTÖÖ



OHUTUS-
JÄRELEVALVE



PÄÄSTETÖÖ



DEMINEERIMINE



HÄDAOLUKORRAKS
VALMISOLEK

VABATAHTLIK PÄASTEVÕRGUSTIK 2022

Vabatahtlike valdkonna olulisim märksõna 2022. aastal oli baasrahastuse suurendamine.

Selle tulemusel tõuseb vabatahtlike rahastus 2023. aastal 83% ehk 1 651 000 eurot, kokku 3 641 193 euroni (2022. aastal oli see 1 990 193 eurot) ja ühe VPK keskmine baasrahastus suureneb 85% ehk 11 589 eurot, kokku 25 231 euroni (2022. aastal oli see 13 642 eurot). Mõlemal juhul lisanduvad ühekordsed toetused.

Vabatahtlike rahastuse suurendamise otsus on märgilise tähendusega, kuna nii suurt rahastuse ühekordset tõusu pole valdkonnas varem olnud.

Vabatahtluse valdkonna arengut ja laiendamist iseloomustas 2022. aastal vabatahtlike demineerijate värbamiseks ettevalmistuste tegemine ning õigusruumi kujundamine 2023. aasta alguses esimeste vabatahtlike demineerijate värbamiseks.

Samuti tehti ettevalmistusi vabatahtlike kaasamiseks elanikkonnakaitsesse ning võeti esimese suurema sammuna vastu otsus elanikkonnakaitsesse panustavate vabatahtlike koordinaatori ametikoha loomiseks. ■



FOTO: MADU PAE

Saku vabatahtlik päästja torni tagajärgi likvideerimas.



VABATAHTLIKE
PÄASTJAJD

2426



OSALESID
SÜNDMUSTEL:

3794



LAHENDASID
ISESEISVALT:

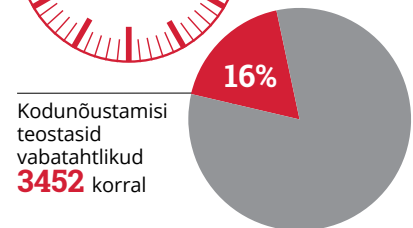
1423

**Kokku kõiki
päastesündmusi:**

13 119



Kohalejõudmise
aeg



Kodunõustamisi
teostasid
vabatahtlikud
3452 korral

AASTA ARVUDES JA FAKTIDES



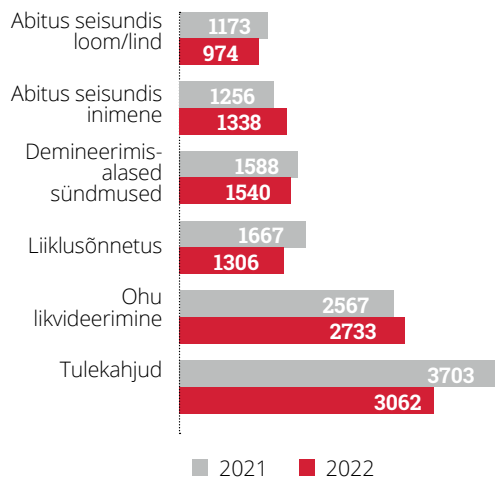
Reageerimine sündmustele

Päästjad said 2022. aastal kokku 27 267 väljakutset, millest päästesündmuse oli 13 119 (2021. aastal 14 118). Päästesündmuste arv võrreldes 2021. aastaga vähenes. Kõige rohkem reageeriti aasta jooksul tulekahjudele – 3062 – ning tormikahjudele – 2733 korral. Tulekahjudega seotud päästesündmuse oli 17% vähem kui 2021. aastal ning nende arv taasiseseisvumise aja väiksem.

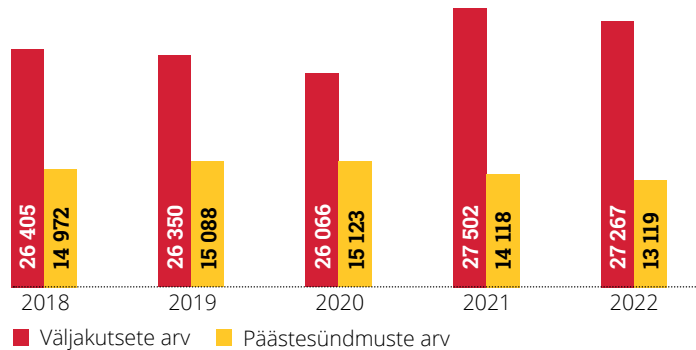
Võrreldes 2021. aastaga vähenes liiklusõnnetustega ja abitus seisundis looma/linnuga seotud päästesündmuste arv.

2022. aastal osutati abi kiirabile ja/või politseile 4761 korral. Näiteks on päästjate abi vaja siis, kui inimene on kodus kukkunud ega saa ust ise avada ja kiirabi ei pääse seetõttu kannatanuni. ■

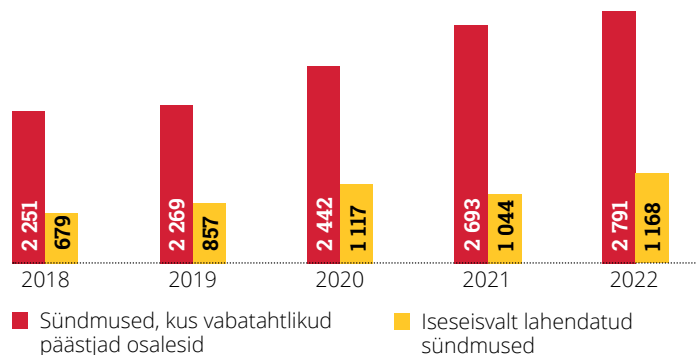
SAGEDASEMAD PÄASTESÜNDMUSED 2021. JA 2022. AASTA VÕRDLUSES



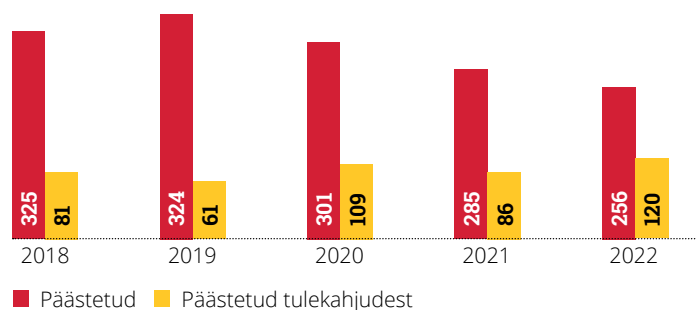
VÄLJAKUTSETE JA PÄASTESÜNDMUSTE ARV 2018–2022



VABATAHTLIKUD PÄASTJAD SÜNDMUSTEL 2018–2022



PÄASTETUD VÄLJAKUTSETEL 2018–2021



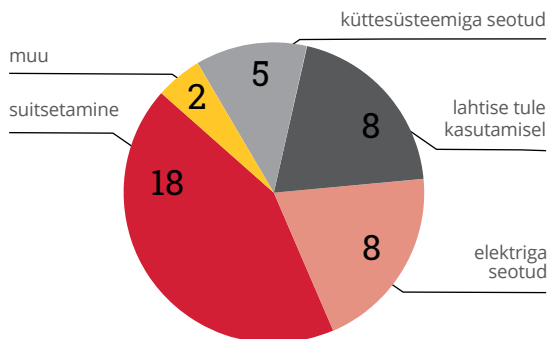
Tulekahjud

Tulekahjude arv on jätkuvalt langustrendis: 2022. aastal oli tulekahjusid kokku 3062, millest hoonetulekahjusid 977, kodude tulekahjusid 549 ning metsa- ja maastikutulekahjusid 669. Tulekahjude ja kodude tulekahjude arvud on taasiseseisvunud Eesti aja väikseimad.

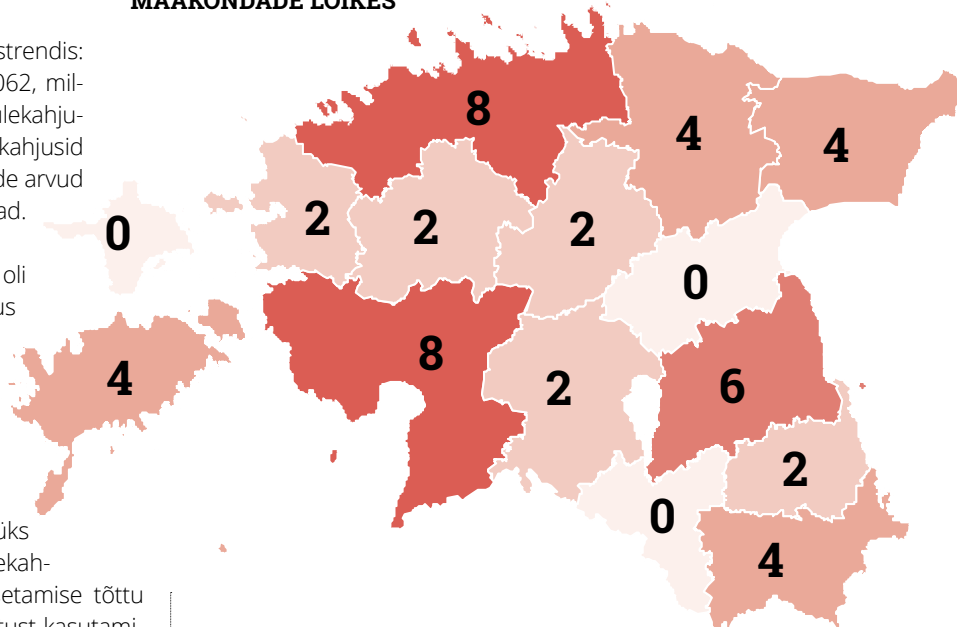
Hukkunuga lõppenud tulekahjusid oli 41 ning neis hukkus 48 inimest. Toimus 6 tulekahju, kus hukkus rohkem kui 1 inimene. Kõige traagilisem oli 7. detsembril Võrumaal hooletust suitsetamisest alguse saanud tulekahju, kus hukkus 3 inimest.

Hooletu suitsetamine on endiselt üks peamistest hukkunuga lõppevate tulekahjude tekkepõhjustest – hooletu suitsetamise tõttu hukkus 23 inimest. Lahtise tule hooletust kasutamisest alguse saanud tulekahjudes hukkus 9 inimest ning elektriga (nt elektririkked juhtmetikus jms) seotud tulekahjudes 9 inimest. Küttesüsteemidest alguse saanud tulekahjudes hukkus 5 inimest. Toimiv suitsuandur oli olemas 9 kodus. ■

HUKKUNUTEGA TULEKAHJUDE TEKKEPÕHJUSED 2022



TULEKAHJUDES HUKKUNUTE ARV 2022. AASTAL MAAKONDADE LÕIKES



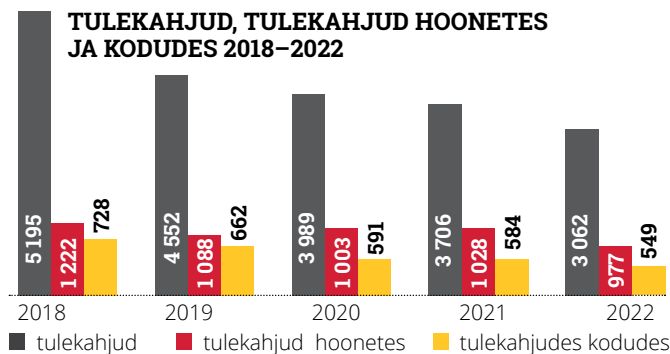
100 000 elaniku kohta



TULEKAHJUDES HUKKUNUD 2018–2022



TULEKAHJUD, TULEKAHJUD HOONETES JA KODUDES 2018–2022





Tulekahju Tallinnas Pae tänaval.

Kellega ja miks juhtub?

Tulekahjus hukkunud 48 inimesest 32 olid mehed ja 16 naised. Hukkunute keskmine vanus oli 64 aastat, üle poole (60%) hukkunutest olid pensionärid. Hukkunutest oli joores/joobekahtlusega 52%. Keskmine hukkunu alkoholijoove oli 2,68‰, kusjuures kõige kõrgem joove oli 4,04‰. ■



KESKMISE TULEKAHJUS HUKKUNU PROFIIL

MEES	NAINE
61-aastane	69-aastane
23 joores	2 joores
17 terviseprobleemidega	8 terviseprobleemidega



2022. aastal hukkus veeõnnetustes 30 inimest.

Veeõnnetused

Eelmisel aastal kutsuti päästjaid veekogul toimunud õnnetusele 97 korral. Suur osa veeõnnetustest olid seotud lastega jääl. Traagiliste tagajärgedega sündmusi siiski ei olnud. Võimalik, et halvima hoidis ära pealtnägijate ja päästjate kiire reageerimine.

Veeõnnetustes hukkus 30 inimest. See on taasiseseisvunud Eesti aja väikseim arv. Võib arvata, et hukkunute vähenemisele võrreldes eelneva kahe aasta-



**Veeõnnetustes hukkus 30 inimest.
See on taasiseseisvunud
Eesti aja väikseim arv.**

ga avaldas olulist mõju ilm – suvel oli vaid üks pikk kuumalaine, samuti olid talvekuud valdavalt miinuskraadidega. Veeõnnetustes sai vigastada vähemalt 14 inimest ning päästeti vähemalt 28 inimest.

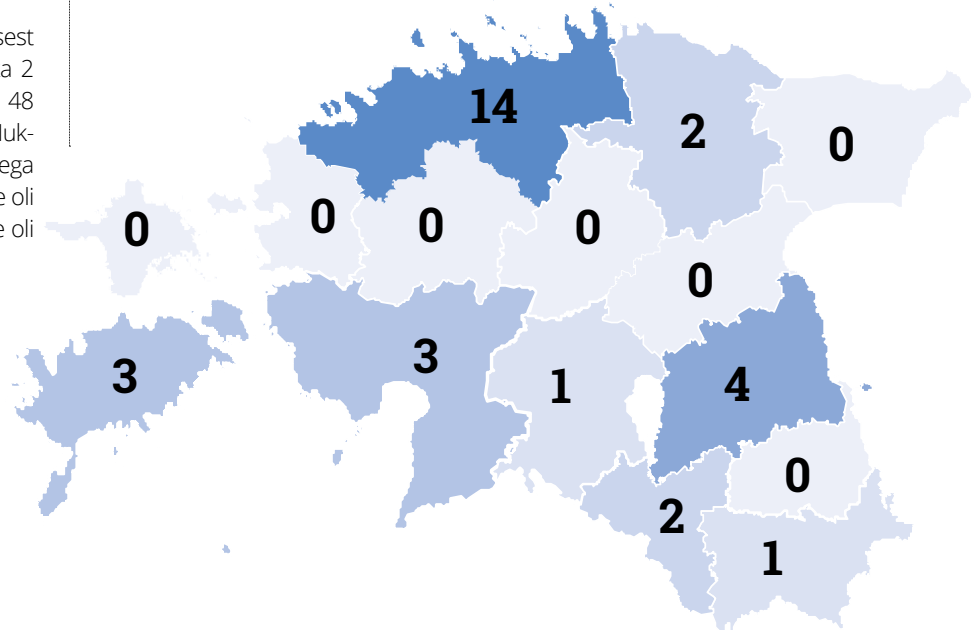
Kõige enam uppus inimesi suvekuudel: augustis 9, juulis 6 ning juunis 5. Kõige rohkem uppus inimesi meres (10), järvedes (8) ja jõgedes (5). Basseinis uppus 2 inimest ning 2 inimest vannis. Suplemisel või vettehüppe tulemusena uppus 11 inimest ning kallastamisel 4 inimest.

Joobes inimeste osakaal hukkunute seas on jätkuvalt kõrge. Vähemalt 20 hukkunut olid joobes/joobekahtlusega. Keskmine joove oli 2,08%. ■

Kes ja miks upub?

Veeõnnetustes hukkunud 30 inimesest 24 olid mehed ja 4 naised. Uppus ka 2 last. Hukkunute keskmine vanus oli 48 aastat, vähemalt 6 olid pensionärid. Hukkunutest oli joores/jooreskahtlusega 71%. Keskmine hukkunu alkoholijoove oli 2,08‰, kusjuures kõige kõrgem joove oli 5,40‰. ■

VEEÕNNETUSTES HUKKUNUTE ARV 2022. AASTAL MAAKONDADE LÕIKES



KESKMISE UPPUNU PROFIIL

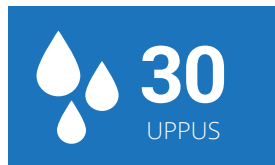
UPPUJA*	
keskmine vanus	48
mehed	86%
joores/jooreskahtlusega	71%
terviseprobleemidega	46%

* ARVESTATUD ON AINULT TÄISKASVANUID.

100 000 elaniku kohta



UPPUNUD 2018–2022





Kukkumised

Viimastel aastatel on kasvanud eakate või erivajadusega inimeste kodukeskkonnas toimunud kukkumiste arv ja ka kukkumisest tingitud surmade arv. Olu korra tõsidusest annab aimu näiteks üks kõnekas fakt, et 30 kodus on käinud päästjad kukkumise tõttu rohkem kui ühel korral. Väljakutselise jõudes avaneb päästjatele alati nukker vaatepilt, kus eakas on kukkumise tagajärjel olnud abitus seisundis juba väga pikalt ning enamasti mõjutab kukkumine eaka edasist iseseisvat hakkamasaamist oluliselt.



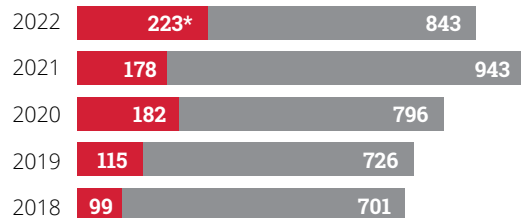
Päästeamet alustas uue infokampaaniaga „Loo omale kodus kindel jalgealune“.

Päästeameti loodud profiili järgi on kodus kukkunud inimene 76-aastane, üksi kortermajas elav ja kroonilisi haigusi põdev eakas. Ta on liikumiskustega, erivajadusega, ratastoolis või voodihaige, kes on kukkunud voodist, tualetis või vannitoas ega saa enam püsti. Abi õigeaegne andmine eakale jääb enamasti ühe takistuse taha, milleks on lukustatud uks, kuhu on võtmed sissepoole ette jäetud. Samuti on eakad tihti olukorras, kus abitus seisundis olles pole võimalik abi kutsuda (ei ulatu telefonini).

Probleemiga tegelemiseks on Päästeamet koduohutuse vigastusriskide vähendamisega kokku puutuva te ametkondade ja kohalike omavalitsuste ühtse kodukeskkonna vigastusriskide hindamiseks ja vähendamiseks algatanud juhtprojekti, milles eriline tähelepanu on suunatud vanemaealistele ja kuni 4-aastaste laste vanematele.

Probleemi teadvustamiseks, diskussiooni loomiseks ühiskonnas ning eakate käitumusliku muutuse saavutamiseks ja pikemas vaates ka õnnetuste vähendamiseks alustas Päästeamet infokampaaniat „Loo omale kodus kindel jalgealune“. Kampaania käigus kutsusime eakaid ja nende lähedasi oma kodu üle vaatama ning vajaduse korral kohandama turvalisemaks. ■

KODUKESKKONNAS TOIMUNUD KUKKUMISED 2018–2022



■ väljakutsed kodus kukkumistele ■ kukkumisest tingitud surmad (väli- ja kodukeskkonnas)

ALLIKAS: TERVISESTATISTIKA JA TERVISEUURINGUTE ANDMEBAAS * ESIALGSED ANDMED

Demineerimine

2022. aasta oli demineerimiskeskusele mitmes mõttes erakordne – leiti rekordiliselt suur arv lõhkekehi ning tegemist oli esimese aastaga alates 1992. aastast, kus lõhkematerjali plahvatusi ei olnud.

Päästeameti demineerimiskeskus reageeris 2022. aastal 1540 väljakutsele, neist üle kahe kolmandiku (1022) lahingumoona leidudele. Kokku leiti ja tehti kahjutuks 14 985 lõhkekeha. Lisaks hävitati 154 706 padrunit ja 4777 sütitikut. Kõige enam leide tuli välja Tartu maakonnas (7082), Ida-Viru maakonnas (4290), Harju maakonnas (950) ja Lääne-Viru maakonnas (907).

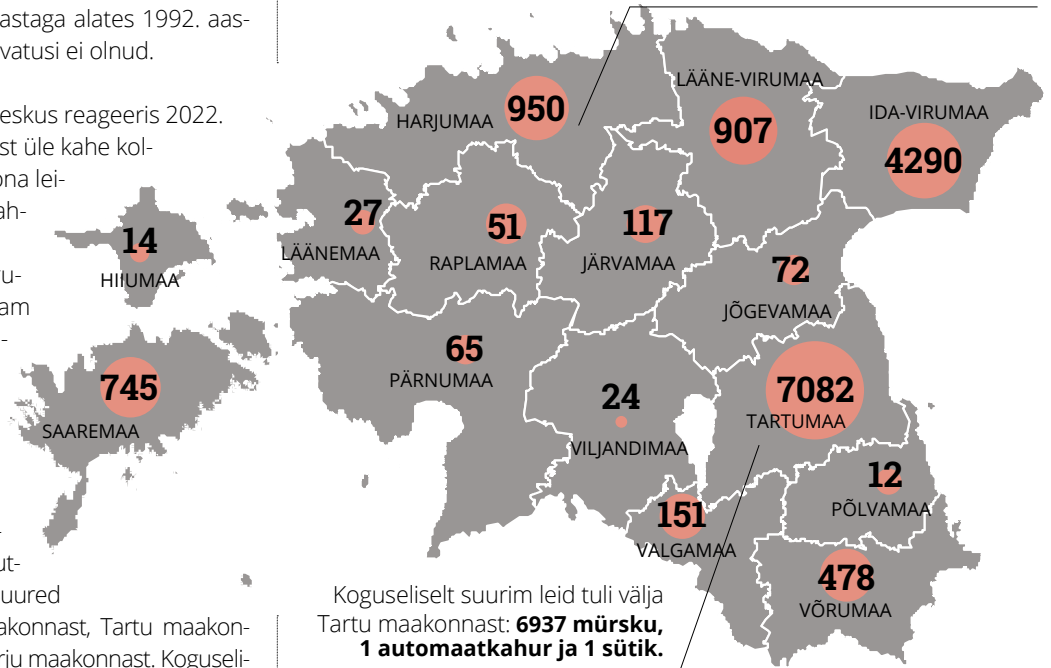
Märkimisväärselt suures koguses lahingumoona väljakutseid oli eelmisel aastal. Suured leiud tulid välja Ida-Viru maakonnast, Tartu maakonnast, Võru maakonnast ja Harju maakonnast. Koguseliselt kõige suurem leid tuli välja Tartu maakonnast, kus kodanik soovis loovutada lahingumoona. Sündmuskohta kontrollimisel leidsid demineerijad kokku 6937 mürsku, 1 automaatkahuri ja 1 sütitiku.

Kõige suurema kaalu või kaliibriga leiud tulid välja Harju maakonnast Rae vallast, kus kaevetööde käigus leiti 500 kg ja kaks 250 kg lennukipommi. 500 kg lennukipomm on Eestis väga haruldane leid.

Pommiähvardustele reageeriti 2022. aastal 26 korral. Veealuseid demineerimistöid tehti kokku 8 korral: Pakri poolsaare lähedal, Noblessneri sadamas, Kurtna järvestikus, Peipsi järves, Karujärves, Saadjärves, Pirta jões ja Sirgala kraavis. Lõhkeseadeldise väljakutsele

KAHJUTUKS TEHTUD LÕHKEKEHADE ARV MAAKONNITI JA SUUREMAD LEIUD 2022. AASTAL

Rae vallast leiti kaevetööde käigus
500 kg ja kaks 250 kg lennukipommi.



Koguseliselt suurim leid tuli välja Tartu maakonnast: **6937 mürsku, 1 automaatkahur ja 1 sütik.**



reageeriti ühel korral, pommikahtlusi oli kokku 91. Pommitehnilisi ehk ennetavaid VIP-kontrolle võimaliku plahvatusohtu tuvastamiseks või läbiotsimisi koostöös partnerasutustega, milles osalesid demineerijad, oli 102. CBRN-i väljakutsetele reageeriti 34 korral. ■

KAHJUTUKS TEHTUD LÕHKEKEHADE ARV LIIGITI

11 212 mürsku

2 017 granaati

1 281 miinipildujamiini

199 lahingumoona osa

125 lennukipommi

108 miini

31 raketti

10 muud moona

2 allveemoona

Ohutusjärelvalve

Alates 2021. aasta märtsikuust peavad suuremate büroohoonete, tööstus- ja laohoonete ning garaažide omanikud tellima erasektori spetsialistilt tuleohutusülevaatus, mille käigus kontrollitakse hoone korralduslike ja ehituslike tuleohutusnõuete täitmist. 2022. aasta jooksul tuli erasektori tuleohutusülevaatus tellida büroohoonete valdajatel/omanikel. Tuleohutusülevaatused viidi läbi 463 büroohoones ning lisaks veel 94 tööstus- ja laohoones või garaažis. Heas tuleohutusalasises seisukorras oli neist 25%.

2023. aasta jooksul tuleb tuleohutusülevaatus tellida tööstus- ja laohoonetele (pindalaga üle 1000 m²) ning 2024. aasta jooksul ka garaažidele, mille pindala on üle 1000 m².

Eelnenud aastate töö küttesüsteemidega hakkab tasapisi tulemusi näitama. Küttesüsteemidest alguse saanud tulekahjude osakaal nii hukkunuga kui ka eluhoonete tulekahjude seas üldiselt on langenud. Seda osalt tänu projektile „Kodud tuleohutuks“, mille käigus tehti 2022. aastal tuleohutumaks 255 kodu üle Eesti, aga ka tänu küttesüsteemide portaali. 2022. aastal vaatasid spetsialistid üle ja kandsid küttesüsteemi portaali info 144 550 küttesüsteemi kohta. Teema on jätkuvalt oluline, sest küttesüsteemist alguse saanud tulekahju eelselt oli 78% eramajade küttesüsteemidest hooldamata.



Uuendusena on 2022. aastast õigus läbi viia väärtemenetlusi ka Päästeameti meeskonnavanematel, rühmapealikel, välijuhtidel ja välijuhihigri juhtidel. Õigus on küll piiratud üksnes lühimenetluse rakendamisega, aga see ongi sageli just kõige tõhusam mõjutusvahend otse sündmuskohal.

2022. aastal kontrolliti 7768 hoone tuleohutust, kahjukuks olid neist heas tuleohutusalasises seisus vaid

TEGELETI

3062

TULEKAHJU
TEKKEPÕHJUSTE
JA ASJAOLUDE
SELGITAMISEGA



977

HOONETULEKAHJU

1117

TULEKAHJU
VÄLJASPOOL
HOONEID



669

TULEKAHJU METSAS JA MAASTIKUL



299

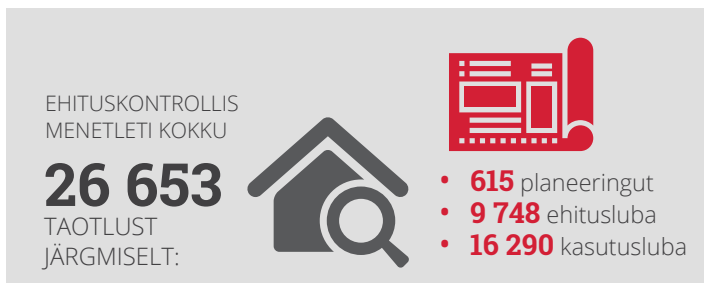
SÕIDUKITE
TULEKAHJU



neljandik. Peamisteks probleemideks on tegemata elektripaigaldiste audit, probleeme on ka signalisatsioonisüsteemi ja evakuatsioonivalgustuse hoolduse ning kontrolliga. Samuti ei saa rahul olla tuletõkeseksioonide terviklikkuse ja tuletõkkeustega.

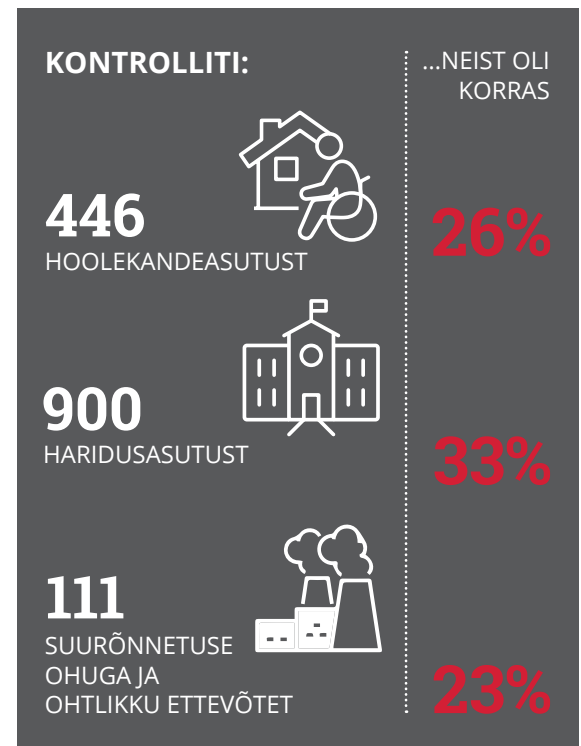
Suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõteteid kontrollisid järelevalveinspektorid 2022. aastal 111 korral. Heas ohutusalases seisukorras oli 23% kontrollitud ettevõtetest. Peamiselt on probleeme kemikaalide hoiukohtade nõuetele vastavusega, personali koolitamise ja õppustega ning dokumentidega.

Päästeamet panustas ka Muuga ja Sillamäe sadamates Venemaa sanktsioonide tõttu seisma jäänud ammoniaagi ja ammooniumnitraadi ohutu hoiustamise tagamisse. Nii pikaajaliselt ei ole ohtlike kemikaale terminalides kunagi hoitud ja halbade asjaolude kokkulangemisel oli oht riskide realiseerumiseks ning raskete tagajärgedega õnnetuseks. ■




PEAMISED RIKKUMISED

Evakuatsioonivalgustuse hooldus tegemata	24%
Elektripaigaldiste audit tegemata	16%
Tuletõkeseksioonid ei ole terviklikud	14%
Evakuatsioonisulused ei ole nõuetekohased	14%
Evakuatsioonivalgustus puudub/osaliselt puudub	10%
Ventilatsioonisüsteemi hooldus tegemata	10%



PEAMISED PUUDUSED

	Kemikaalide hoiukohtade nõuetele vastavus 41% Personali koolitamine ja õppused 46% Dokumendid (sisu, aegumine) 37%
--	---

AASTA SÜNDMUSTES



Lumetorm Birgit

Detsembris liikus üle Eesti lumetorm Birgit, mis jättis Saaremaal ja Hiiumaal tuhanded saareelanikud elektrita ning kohati ka mobiilsideta. Sündmuse lahendamiseks kutsus Päästeamet kokku nii Lääne-Eesti regionaalse kriisikomisjoni kui ka kriisistaabi. Tormikahjude likvideerimiseks kutsuti appi lisa-meeskonnad. Elektribrigaadidele saatis Päästeamet appi 5 roomikmasinat ja 3 generaatorit, lisaks käidi Saaremaa generaatoreid pidevalt täitmas kahe 440-liitrise tankuriga. Elektriliinide rikkeid otsis ka Päästeameti droonimeeskond ning liinialuseid käisid läbi vabatahtlikud päästjad. ■



Detsembris üle Eesti liikunud lumetorm Birgit jättis Saaremaal ja Hiiumaal tuhanded elanikud elektrita.

Pae tänava tulekahju

7. aprilli pärastlõunal reageerisid päästjad suurte jõududega Tallinnas Pae tänaval toimunud kortermaja tulekahjule. Päästjate kohale jõudmise hetkeks põles kolmekordse elumaja katus juba lahtise leegiga. Hoonest evakueeriti üle 30 inimese ja alustati seejärel kustutustöödega. Pidevalt töötas hoonest sees 8–12 suitsusukelduspaari ning kasutati ära kuni 9 hapnikuballooni ühe isiku kohta. Tulekahju likvideeriti südaööks.

Tulekahju, millest töökorras suitsuandurid oleksid varakult teada andnud, oli päästjate saabudes väga kaugele arenenud. Korteri keerukas mitmetasandiline katusealune planeering tingis tulekahju kiire leviku katuse ja seinte konstruktsioonides ning nõudis väga suuremahulist suitsusukeldumisoperatsiooni. Sündmusele reageeris kokku ligi 100 inimest ja 30 tehnikahikut päästest, politseist, kiirabist ning Tallinna Munitsipaalpolitsei Ametist. ■





Hiiumaa masuudireostus

19. mail avastati Vormsi rannikult masuudireostus, mis levis ka Hiiumaa rannikule. Reostunud oli 50 kilomeetrit Hiiumaa ja 21 kilomeetrit Vormsi rannikut. Reostuse koristamise korraldamiseks käivitati Lääne päästekeskuses regionaalne staap.

Elanikele avati küsimustele vastuste saamiseks ja masuudireostuse leidmisest teatamiseks kriisiinfotelefon 1247. Reostuse korjega olid seotud kõik

Hiiumaa ja Vormsi kutselised ja vabatahtlikud päästekomadod, kaasati Päästeameti õlitõrje eritehnika ja varustus ning hangiti korjetöödeks vajalikud vahendid.

28. mail toimusid masuudireostuse likvideerimiseks ka suuremahulised koristustalgud, kus osales üle 100 vabatahtliku. Saarte rannikutelt koguti kokku ligi 6,1 tonni masuudijäätmeid. ■

Algas avalike varjumiskohtade tähistamine

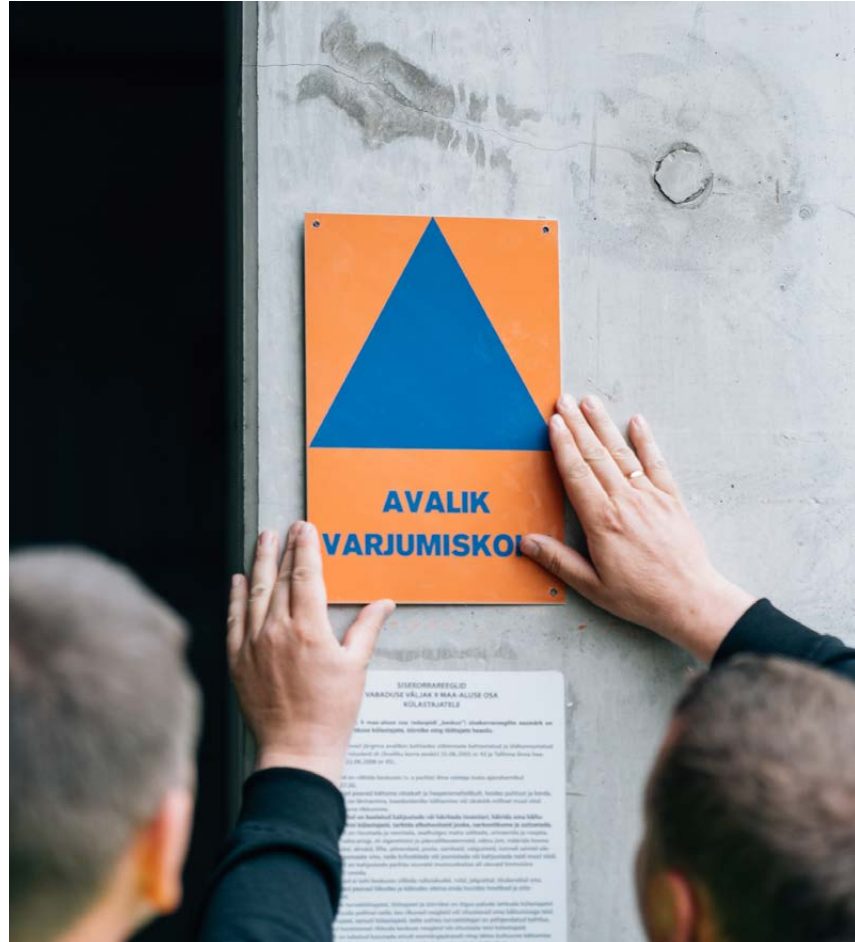
Koostöös omavalitsustega tähistas Päästeamet 2022. aastal Eesti suuremates linnades avalikud varjumiskohad rahvusvahelise tsiviilkaitse märgisega.

Esimesed märgised paigaldati Tallinnas Vabaduse väljaku maa-aluse osa sissepääsudele. Avalike varjumiskohtadena võeti esimeses järjekorras kasutusele kohalikule omavalitsusele kuuluv taristu, tehnilise seisukorra kontrollis üle Päästeamet. Inimeste varjumiskohtadest teavitamiseks valmis Päästeametil koostöös Maa-ametiga kaart, kuhu on märgitud avalikud varjumiskohad. Praeguseks on tähistatud veidi üle 140 avaliku varjumiskoha.

Avalikud varjumiskohad on mõeldud ohu korral kõigile abivajajatele ning need on tähistatud tsiviilkaitse märgisega. Varjumiskohtade asukohad peavad olema teada nii omavalitsustele kui ka elanikele. Eesmärk on rajada 2023. aasta lõpuks avalikud varjumiskohad 100 000 inimesele. ■



Avalikud varjumiskohad on mõeldud ohu korral kõigile abivajajatele ning need on tähistatud tsiviilkaitse märgisega.



Esimese avaliku varjumiskoha tähistamine Tallinnas.



**Esimene ohusireen
paigaldati Viljandisse.**

Algas üle-eestilise kiire ohuteavituse süsteemi loomine

2022. aastal alustas Päästeamet üle-eestilise kiire ohuteavituse süsteemi väljaarendamist, mille üks osa on ka ohusireenide paigaldamine. Elanikkonnakaitses on see suurim investeering, mida viimase 30 aasta jooksul on tehtud. Riik eraldas ohusireeni-de võrgustiku loomiseks 4,5 miljonit eurot.



Oktoobris sõlmisid Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus ning Päästeamet Slovakkia ettevõttega Telegrafia lepingu ohuteavituse sireeni-süsteemi ostuks ning novembris jõudis esimene komplekt Eestisse.

Sireenide paigaldamisel ja kohalikul lähtutakse sellest, et hoiatav signaal kostaks võimalikult kaugele. Seepärast paigutatakse sireenid eelistatult juba olemasolevate kõrgemate rajatiste, näiteks sidemastide, korstnate jms külge.

Sireenidel põhinev ohuteavituse süsteem paigaldatakse 22 asulasse. Tulevikus on eesmärk laiendada võrgustikku kõigisse suurematesse asulasse. Oluline töö seisab ees elanike teadlikkuse suurendamisega.

Kiireks ohuteavituseks kasutab riik mitmesuguseid kanaleid ja vahendeid, mis võimaldavad võimalikult paljusid inimesi ohu eest õigeaegselt hoiatada. Sireenivõrgustik on üks osa ohuteavituse süsteemist. Lisaks kasutatakse ohuteavituseks ka massimeediat, asutuste veebilehekülgi ja sotsiaalmeedia-kanaleid, mobiilirakendust „Ole valmis!“, mobiiltelefoni saadetavaid sõnumeid (EE-ALARM), vajaduse korral ka alarmsõidukite valjuhääldeid ja uksele teavitamist.

SMS-teavitust annab võimaluse saata elu, tervist või riigi julgeolekut ohustavate sündmuste puhul (nt suurem tulekahju, massiline korratus, ohtlik toit vms) ohualal viibivate inimeste mobiiltelefonidele ohuteavituse lühisõnumit saatjalt EE-ALARM. Tekst sisaldab hoiatust ja tegutsemisjuhiseid üleriikliku või piirkondliku ohu korral. EE-ALARMi tehnilise lahenduse arendasid välja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium ning Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus (RIKS) koostöös Häirekeskuse ja Siseministeeriumi infotehnoloogia-arenduskeskusega (SMIT).

Mobiilirakendus „Ole valmis!“ aitab leida juhiseid erinevates olukordades käitumiseks ning annab märku, kui riigis või mõnes piirkonnas kitsamalt on hädaolukord. Rakendus on kasutatav ka netiühenduseta ning sisuga saab tutvuda lisaks eesti keelele ka vene ja inglise keeles. Rakenduse arendas Naiskodukaitse. ■

Mobiilirakendus „Ole valmis!“ aitab leida juhiseid erinevates olukordades käitumiseks ning annab märku, kui riigis või mõnes piirkonnas kitsamalt on hädaolukord.



Kriisireguleerijad said põhjaliku koolituse

**Märtsis ja novembris korraldas Päästeamet esimest korda kõrge-
mat elanikkonnakaitse kursust (KEKK), kus osalesid Eesti omavalit-
susjuhid, riigiasutuste juhid, ajakirjanikud ja eksperdid. Kursus an-
dis osalistele põhjaliku ülevaate elanikkonnakaitsest ning kriisiks
valmistumisest.**

„Oleme nende kursustega astunud koos üleriigiliste kriisireguleerijate ja omavalitsusjuhtidega suure sammu edasi. Nüüd tuleb meil kõigil – inimestel, kogukondadel, omavalitsustel, riigil – astuda veel palju jõulisi samme, et jõuda elanikkonnakaitse järele tasemele, mis on saavutatud sõjalises riigikaitsest,“ sõnas kursust läbi viinud Päästeameti peadirektori asetäitja Tauno Suurkivi.

Kursusel osalejad kuulasid ettekandeid ja arutelusid neljas teemaplokis: elanikkonnakaitse tähtsus, inimeste valmisoleku suurendamine, kohaliku omavalitsuse roll elanikkonnakaitsest ning riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesanded elanikkonnakaitsest. Ettekandeid tegid Eesti tippjuhid ja valdkondlikud spetsialistid.

Kõrgemat elanikkonnakaitse kursust kaasrahas-
tas Euroopa Liit. Päästeameti eesmärk on jätkata
kursuse korraldamist vähemalt kord aastas. ■



Päästeametil valmis ulatusliku evakuatsiooni korraldamise plaan

2022. aastal liikus ulatusliku evakuatsiooni korraldamise ülesanne Politsei- ja Piirivalveametilt Päästeametile. Päästeameti juhtimisel koostatud ulatusliku evakuatsiooni korraldamise plaan kinnitati ära aasta lõpus.

Ulatuslik evakuatsioon on hädaolukorra või selle ohu korral elanikkonna ajutine ümberpaigutamine ohutusse asukohta. Oma olemuselt võib see olla lühiajaline või pikemaajaline ja puudutada tuhandeid inimesi. Seetõttu on ulatuslik evakuatsioon suure ühiskondliku mõjuga keeruline logistiline operatsioon, kuhu kaasuvad vähemal või suuremal määral kõik osapooled – elanikud, kohalikud omavalitsused, riigiasutused, vabatahtlikud, ettevõtjad jne.

Ulatuslikuks evakuatsiooniks valmistumist ja selle läbiviimist korraldava asutusena on Päästeametil oluline roll vastutada tegevuste eest kõigis etappides, protsessides ja operatsioonides, mille kriisiolukord inimeste ajutiseks ümberpaigutamiseks tingib.

Näiteks peavad päästjad olema valmis aitama inimestel ohualalt lahkuda, suunates neid transpordipunktidesse või juhtides ise nende punktide tööd. Samas peavad sarnast ülesannet olema võimelised täitma ka komandopealikud, ennetuspartnerid, ohutusjärelvalve inspektorid või muude valdkondade töötajad. Lisaks tuleb päästeteenistujatel olla vajaduse korral valmis juhtima kogunemispunktide ja evakuatsioonikohtade tööd või täitma seal eri tööloikudes püstitatud ülesandeid. Nende võimete arendamisel seisab töö veel ees.



Koostöös kohalike omavalitsustega on Päästeamet kaardistanud üle Eesti 250 evakuatsioonikohta ning alustanud evakuatsioonikohtade jaoks vajalike varude loomist. ■

Kohalikud omavalitsused said suurendamiseks küsida riigilt

Riik eraldas kohalike omavalitsuste kriisivalmisoleku suurendamiseks 2,28 miljonit eurot. Juunis lõppenud taotlusvoor tõi taotlused 77 omavalitsuselt enam kui kuue miljoni euro ulatuses. Sellist toetust said kohalikud omavalitsused küsida esimest korda.

Toetust sai küsida alternatiivsete sidepidamisvahendite ostmiseks (nt satelliitside), KOV-ide toimepidevuse suurendamiseks (nt generaatorite ostmine ja nende ühendamine), riski- ja kriisikommunikatsiooni alaste koolituste ning infopäevade läbiviimiseks, omavalitsuste kriisimeeskondade koolitamiseks, kriisiolukorras käitumiseks vajalike juhiste ja

Päästeameti ja Kaitseliidu tippkohtumisel lepidi kokku **laia riigikaitse koostööpunktid**

2022. aasta oktoobris kohtusid Päästeameti ja Kaitseliidu juhtkond. Tippkohtumisel arutati sisulisi küsimusi eri valdkondades ning see oli jätk juunis sõlmitud kahe organisatsiooni koostöö raamlepingule.

Kohtumisel räägiti läbi omavaheline teabevahetus, ennetustöö, päästetööd, demineerimistööd, evakuaatsiooni ja kriisideks valmisolekut puudutavad koostöökohad ning lepidi kokku alalepingute sõlmimises. Nii kinnitati kord, millega üks ametkond saab vajaduse korral teist kiiresti ja tõhusalt toetada. Praktikas tähendab see näiteks seda, et kui Päästeametil elanikkonnakaitse asutusena tekib vajadus evakueerida suurt hulka inimesi, saab Naiskodukaitse

hõlpsasti appi tulla ning tööd tehakse juba varem kokku lepitud juhiste järgi.

Kohtumisel osalesid Päästeameti peadirektor Kuno Tammearu ja peadirektori asetäitja Tauno Suurkivi, Kaitseliidu ülem brigaadikindral Riho Ühtegi ja Naiskodukaitse esinaine Airi Tooming, samuti juhid ja eksperdid nii Kaitseliidu, Naiskodukaitse kui ka Päästeameti vastavatest valdkondadest. ■



Kuna taotlusi oli palju, siis otsustas Päästeamet toetada kahte esimest tegevust – alternatiivsidevahendite soetamist ning generaatorite ja nende ühenduskohade loomist.

kriisivalmisoleku toetust

teabe levitamiseks ning muudeks kriisivalmidust tõstvatteks tegevusteks.

Kuna taotlusi oli palju, siis otsustas Päästeamet toetada kahte esimest tegevust – alternatiivsidevahendite soetamist ning generaatorite ja nende ühenduskohade loomist.

Päästeameti soov on toetustega jätkata ka järgnevatel aastatel. Tegu on väga vajaliku meetmega ning pärast projekti elluviimist paraneb oluliselt kohalike omavalitsuste kriisideks valmisolek.

2021. aastal Päästeameti tehtud kohalike omavalitsuste kriisideks valmisoleku uuring näitas, et

kuigi valmisolek kriisideks on paranenud, vajavad siiski arendamist omavalitsuste toimepidevus kriisides, kriisijuhtimise võimekus ning riskidest teavitamine elanikkonnale. ■



Päästeauto uus disain on vanaga võrreldes silmapaistvam.

Päästesõidukid saavad uue silmapaistva kuue

Eesti kutseliste ja vabatahtlike päästekomandode alarmsõidukid saavad uue, paremini silma paistva välimuse. Möödunud aastal tutvustati esimesi värsket ilme saanud autosid.

Päästesõidukite uus välimus on oluline selleks, et päästesündmusele reageerides liikluses senisest enam silma paista ning seega võimalikult kiiresti ja ohutult abivajajateni jõuda. Pääste alarmsõidukitega juhtub aastas keskmiselt 30-40 liiklusõnnetust, sageli peitub põhjus kaasliiklejate väheses tähelepanus.

Päästesõidukite senine värvilahendus pärines aastakümnete tagant. Liiklusolud ja -kultuur meie ümber on kümnendite jooksul aga muutunud ning üha olulisem on päästesõidukite eristumine liiklusvoos. Sellele rõhub ka sõidukite uus värvilahendus.

Uue välimusega autod on üleni punased ning silmapaistvat kontrasti pakuvad valged ja kollased

reflektorsed kaldtriibud. Ka autode tagaosa on kaetud valgust peegeldava materjaliga ja nii muutuvad sõidukid paremini märgatavaks ka pimedal ajal.

Esimene uus disainiga päästeauto läks ühte Eesti hõivatummisse, Tartu päästekomandosse, ning hakkas väljakutsetele sõitma aprillikuus. Vabatahtlike komandode masinapargist sai esimesena uue ilme Hüüru vabatahtliku päästekomando põhiauto. Alarmsõidukid muudetakse väliselt tänapäevasemaks järk-järgult aastate jooksul. ■



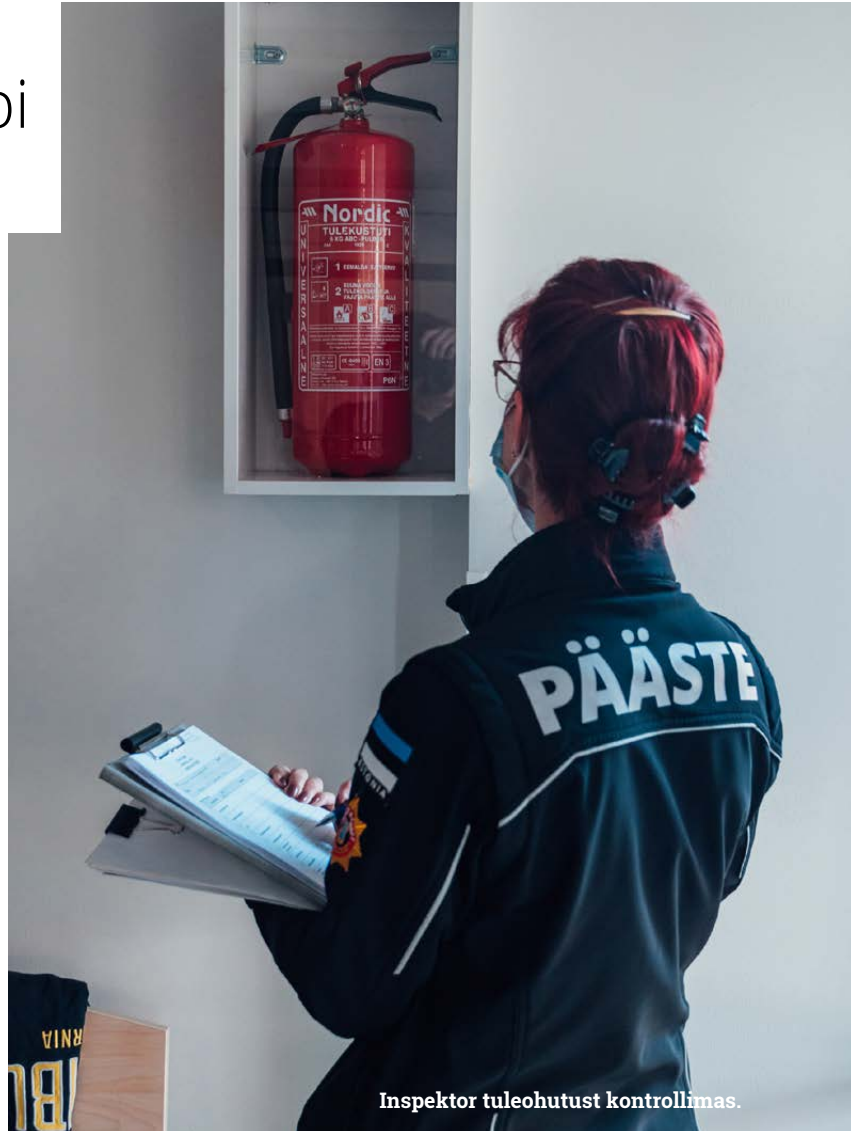
Uue välimusega autod on üleni punased ning silmapaistvat kontrasti pakuvad valged ja kollased reflektorsed kaldtriibud.

Päästetöö juhtidele laienes õigus viia läbi väärteomenetlusi

2022. aastal lükkas Päästeamet käima juhtprojekti, mis laiendab ametnike ringi, kellele on antud õigus viia tuleohutusnõuete rikkumise avastamisel läbi väärteomenetlusi.

Senini kehtis Päästeametis olukord, kus menetlusõigus oli ainult ohutusjärelvalve inspektoritel. Paljuki avastavad rikkumisi just operatiivtöötajad, kes teevad järjest rohkem ennetustööd või tuvastavad tuleohutusnõuete rikkumise pärast tulekahju kustutamist. Seni puudus neil õiguslikult võimalus rikkujat väärteomenetlusega korrale kutsuda, rikkumisest tuli teavitada inspektorit, mis omakorda tekitas võrdlemisi pika ajalise viivituse.

Juhtprojekti raames said meeskonnavanemad, rühmapealikud ja väljuhid õiguse viia väärteomenetlust läbi lühimenetlusena. Lühimenetlus annab võimaluse reageerida kiirelt ja tõhusalt sagedasti esinevatele rikkumistele. Menetlusega määratakse rikkujale sündmuskohal mõjutustrahv, mille suurus on 40 eurot. Karistusregistrisse seda ei kanta. Väärteomenetlus on üks uus „tööriist“ päästetöö juhtide tööriistakohvris ning seda, nagu teisi, tuleb kasutada vastavalt vajadusele ja järgides reegleid. ■



Inspektor tuleohutust kontrollimas.

2022. aastal tegid Päästeameti inspektorid ja päästetööde juhid tuleohutusnõuete rikkujatele 568 väärteomenetlust.



MEIE KUVAND

**Ühtses päästevõrgustikus
tegutsevad õnnelikud inimesed.**

Päästeamet on **töötajasõbralik** organisatsioon

Päästevõrgustiku strateegia aastani 2025 üks fookuseesmärke on, et päästevõrgustik on ühtne ja selles tegutsevad õnnelikud inimesed ning Päästeameti usaldus on kõrge. Päästeamet panustab aastast aastasse järjepidevalt pere- ja töötajasõbraliku töökeskkonna arendamisse. Nii ka 2022. aastal, mil suurt tunnustust kandis mitmesuguste töökorralduslike võimaluste ja lahenduste pakkumine töötajatele.

Peame oluliseks, et töötajal oleks töökohustusi täites väga hea töökeskkond, mis pigem toetaks neid, mitte keskkond, kus ennast hästi ei tunta. Näiteks kontoritöötajate värbamisel peame olulisemaks valida välja kõige sobilikum kandidaat ja pakume omalt poolt paindlikkust teha tööd Eesti eri paigust. Mitmesuguste veebilahenduste kasutamine ning

võimalus valida töökoormust annab töötajate perele võimalusi pereelu harmooniaks. Operatiivtööl olevad teenistujad saavad vajaduspõhiselt oma töögraafikut muuta.

Eriti olulisel kohal oli eelmisel aastal ka töötajate tervise edendusega seotud temaatika arendamine.

Pakume kõikidele teenistujatele psühholoogilise nõustamise võimalust viiel korral aastas nii töökui ka eraelus toimunud keeruliste olukordadega toimetulekuks. Hea meel on tõdeda, et teenuste kasutamine on aastatega vaid kasvanud.



Eriti olulisel kohal oli eelmisel aastal ka töötajate tervise edendusega seotud temaatika arendamine.



2022. aastal viisime koostöös MTÜ-ga Peaasi läbi vaimse tervise loengusarja, mille raames toimus kokku kuus vaimse tervise loengut. Sellest said veebi vahendusel osa võtta kõik asutuse teenistujad, samuti olid loengud järelevaadatavad kuu aja jooksul pärast toimumist. Jätkasime kõigile meie teenistujatele terve aasta vältel ka Stebby tervise- ja sporditoetuse pakkumist, mida kasutab aktiivselt juba suisa 70% töötajatest.

Töötajana pöörame palju tähelepanu ka aktiivse elustiili olulisusele. Eelmisel aastal toimus tervise edendamise väljakutse: keskkonnas YuMuuv sammuväljakutse ja novembrikuus kampaania „Nügi kolleegi“, kus kutsusime tööpäeva sees inimesi pauside ajal end liigutama. Koos personaalitreeneriga korraldasime veebiolenguid treenimise, toitumise ja puhkamise teemadel, nt jõusaalikavad, regulaarne treeningharjumus,ervislik toitumine jpm.

Hea meel on tõdeda, et meie panust töötajasõbralikku töökeskkonda on ka märganud,

Jana Rekkand ja Arles Nautras hindavad spordiminuteid.

mistõttu eelmisel aastal uuendati Päästeameti peresõbraliku töötajaja kuldmärgise tase.

Töötajana pöörame järjest rohkem tähelepanu ka töötaja märkamisele olulistel tähtpäevadel. Näiteks sünnipäeva hommikul saadetakse igale töötajale peadirektori nimel elektrooniline õnnitluskaart, lapse sünni puhul õnnitluslilled töötajaja nimel ning uutele töötajatele tervitusmeil nende esimesel tööpäeval.

Organisatsioonisiseses infoliikumises astusime eelmisel aastal suure sammu edasi. Valmis kauaoodatud uus siseveebikeskkond, mis võimaldab tulevikus kasutusele võtta ka SiseTV rakenduse, mille kaudu infot läbi kontori ja komandohoonete puhkeruumides olevate ekraanide veelgi efektiivsemalt töötajateni viia. Samuti jätkasime kõigile organisatsiooni teenistujatele mõeldud juhtkonna infotundidega, mis võimaldas töötajatel juhtkonnalt küsimusi küsida ja vahetult vastused saada.

2022. aastal tähistasime Päästeamet 30. sünnipäeva, mille raames kajastasime terve aasta vältel meie töötajaja brändingu Instagrami kanalil komandode sünnipäevasid. Päästeamet on elanikkonnaga jaoks olemas olnud 30 aastat.

Sotsiaalmeedia kampaania kaudu toime oma päästekomandod ja sealsed inimesed ehk iga kogukonna ohutuse eest seisjad inimestele veelgi lähemale, tutvustades paariminutilise videolugude abil, mille poolest konkreetne komando on eriline, millised on nende meeskonnad ja erivõimekused vms. Komandode sünnipäeva päeval postitasime videod Päästeameti Instagrami. ■



 paasteamet_eesti

VÄLISKOOSTÖÖ



Poola päästeameti peadirektori visiit Eestisse.

Aktiivse rahvusvahelise koostöö aasta

2022. aasta oli Päästeametile aktiivse rahvusvahelise koostöö aasta. Euroopa Liidu elanikkonnakaitsemehhanismi tegevuste raames osaleti peadirektorite kohtumistel, elanikkonnakaitse komitee (CPC) ja teiste tööühmade kohtumistel ning Euroopa elanikkonnakaitse foorumil Brüsselis.

Tavapäraselt jätkus koostöö erinevates Läänemere formaatides ning kahe- ja mitmepoolne koostöö lähimate naabritega. Balti riikide päästejuhtide vaheline kohtumine peeti aasta lõpus Lätis. Esimest korda olid kohtumisele kaasatud ka Poola ja Ukraina päästeteenistuste esindajad. Põhjamaade peamine ja pikaajalisim koostöö toimub Päästeametil Soomega. Korra aastas toimuv kohtumine Eesti ja Soome päästeteenistuste vahel toimus aprilli alguses ning arutlusel olid mõlema riigi päästeteenistustes aset leidnud muudatused, sõda Ukrainas ning julgeolekuolukorrast tingitud väljakutsed.

2022. aastal toimus pikalt planeeritud visiit Gruu-

siasse ning üheksa Gruusia päästjat käisid Eestis nõõripäästet õppimas. Demineerimiskeskusel jätkus koostöö USA humanitaardemineerimisprogrammiga veealuste demineerimistöõde võimekuse suurendamiseks. Elanikkonnakaitsealaseid kogemusi käidi ammutamas nii Iisraelis, Rootsis kui ka Ameerika Ühendriikides. Ennetusvaldkond edendas koostööd Norraga, kus vahetati paremaid ennetustöö alaseid praktikaid, ning jätkusid tegevused ka Norra finantsmehhanismi rahastatud „Kodukeskkonna vigastusriskide hindamise ja vähendamise meetoodika loomise ja piloteerimise ning seda toetavate tegevuste“ projekti raames. Kommunikatsioonialaseid kogemusi vahetati Varssavis, kus Läänemere-äärsete riikide päästeametnikud ammutasid Ukraina sõja ja Poola põgenike kriisiga seotud kriisikommunikatsiooni õppetunde.

2022. aastasse mahtus ka osalemine päästevaldkonna rahvusvahelisel messil Interschutz, kus osales 30 päästeteenistujat, ning sealt saadud teadmisi on väga edukalt kasutatud päästetehnika soetamise planeerimisel. ■

Päästeamet pühendas väliskoostöö aasta **Ukraina abistamisele**

2022. aastal oli väliskoostöö põhifookus suuresti suunatud teemadele, mis puudutasid Ukraina toetamist Vene Föderatsiooni (VF) sõjalise agressiooni vastases võitluses.

Pärast VF sõjalise agressiooni algust hakkas Päästeamet kohe otsima võimalusi Ukraina toetamiseks. Kokku toetati aasta jooksul Ukrainat ligi 800 000 euro ulatuses. Päästeameti esimene abisaadetis jõudis kohale vahetult pärast sõja algust. Pakkusime abi eri valdkondades alates telkidest ja magamiskottidest kuni demineerimisalase varustuse ja toiduabini välja. Paralleelselt abisaadetistega olime valmis pakkuma Ukrainale ka humanitaardemineerimise alast tuge. Aprilliks oli EST-EOD meeskond missioonivalmiduses ning suuteline jõudma Poola-Ukraina piirile 48 tunni jooksul. Missioonile suundumise eelduseks olevat abipalvet aga meieni ei jõudnud.

Kevadel alustati Ukraina ja Balti riikide vahelisi päästejuhtkondade veebikohtumisi ning lepiti kokku mitmepäevane visiit Ukrainasse, kuhu kaasati ka Poola kolleegid. Kiievis ja Lvivis kohtuti Ukraina päästeteenistuse eri üksustega ning külastati ka Ir-



pinit ja Rivnet. Lvivis kirjutasid viie riigi päästejuhid alla (õiguslikult mittesiduvale) vastastikuse mõistmise memorandumile, millega lubati Ukrainale osutada igakülgset abi päästeteenistuse taas ülesehitamisel ning elanikkonnakaitseliste tegevuste tõhustamisel. Eestist osalesid kohtumistel Kuno Tammeaar, Arno Pugonen ja Erkki Pöld.

Septembri alguses toimus Varssavis Ukraina päästeteenistuse toetuseks jätkukohtumine. Kohtumise eesmärk oli vaadata üle seni tehtud sammud Ukraina toetamiseks ning leppida kokku edasistes tegevustes. Muu hulgas kirjutati Varssavis alla ka nn ühis seisukohale, mille põhituumaks oli avaldada toetust Ukrainale tema püüdlustes ühineda EL-i elanikkonnakaitsemechanismiga (UCPM). Eestit esindas sel kohtumisel Lõuna päästkeskuse juht Margo Klaos.

Baltimaade ja Poola päästejuhid kohtusid Ukraina kolleegidega uuesti septembri keskpaigas Lvivis, kus toimusid pidustused Ukraina päästjate päeva tähistamiseks. Eestit esindas kohtumisel Põhja päästkeskuse juht Marko Rüü.

Sümboolse toetusavaldusena saab käsitleda ka Eesti, Läti, Leedu ja Poola päästjate ühist mälestusseisakut 4. mail kell 13.30, mis oli pühendatud Ukrainas hukkunud päästjatele. Eestis toimus mälestusseisak Vabaduse väljakul. ■



Abisaadetis Ukrainale.



Päästeameti esimene abisaadetis jõudis Ukrainasse vahetult pärast sõja algust.



Päästeameti delegatsioon USA-d külastamas.

Päästeametnikud käisid USA-s kriisijuhtimisega tutvumas

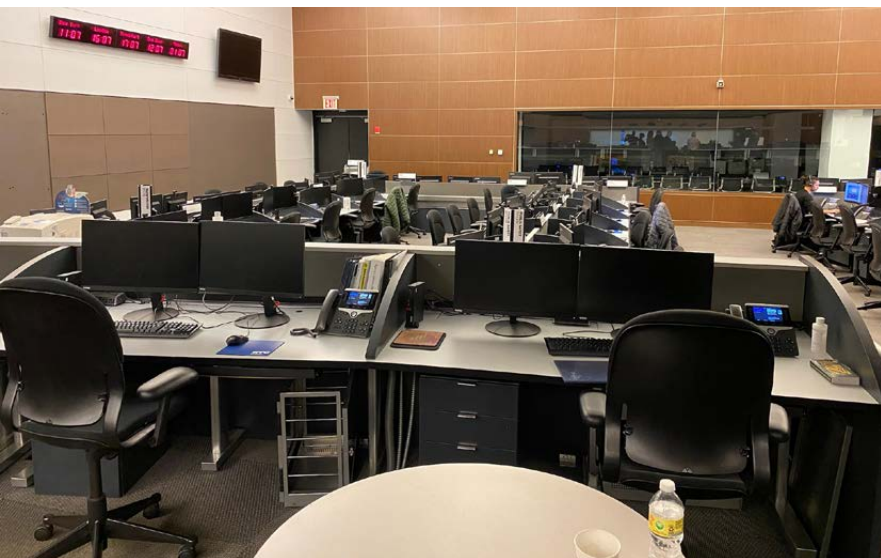
Eesti koostöö Ameerika Ühendriikidega sai täiendust elanikkonnakaitse valdkonnaga, kui Päästeameti delegatsioon käis teispool ookeani ameeriklaste kriisijuhtimise plaanidega tutvumas ja koostöövõimalusi arutamas.

12.-21. novembrini väldanud visiidi ajal kohtus kaheksaliikmeline juhtidest ja ekspertidest koosnev Päästeameti delegatsioon Marylandi osariigi kriisijuhtimise ameti, New York City kriisijuhtimise agentuuri ja Marylandi Rahvuskaardiga, kes oli ka vi-

siidi kohapealne koordinaator ning kellega Eestit seob 30-aastane koostöö riigikaitstes. Samuti külastati New Yorgis kriisidele ja julgeolekule keskendunud messi.

Kõige rohkem tundsid eestlased huvi evakuaatsioonikorralduse vastu, mille plaan sai sel hetkel Päästeametis viimast lihvi. Veidi rohkem kui 6 miljoni elanikuga Marylandi osariigis ollakse harjunud äärmuslike ilmastikutingimustega, tornaadode hooaeg kestab aprillist novembrini. New York on ligi 9 miljoni elanikuga USA suurim ja kõige tihedamalt asustatud linn, mis teeb selle kriisidele haavatavaks nagu iga metropoli.

Probleemid võivad olla erinevad, aga kriisijuhtimise plaanid on USA-s koostatud üleriigiliselt ühesuguste põhimõtetega, seda alates asutustest ja omavalitsustest. Nii on üle riigi tagatud võimalikult ühtlase tasemega kriisijuhtimine – see oli üks olulistest teadmistest, mida Päästeamet Eestis elanikkonnakaitse asutusena kasutada saab. ■



Probleemid võivad olla erinevad, aga kriisijuhtimise plaanid on USA-s koostatud üleriigiliselt ühesuguste põhimõtetega, seda alates asutustest ja omavalitsustest.



AJALUGU

Hetk Sisekaitseakadeemia päästekooli algusajast.

Päästeamet 30

2023. aasta 25. mail täitus Päästeametil 30. tegevusaasta. Ajaloolises mastaabis on see arv tühine, sisuliselt olematu, kuid uue riigiasutuse ülesehitamise mõistes saab siiski mõningaid tähelepanekuid teha.

Selgelt on esiplaanil mõned märksõnad, nagu tule-
tõrje, pääste, demineerimine, ennetustöö, vaba-
tahtlikud. Hetkel domineerib üha jõulisemalt elanikkonnakaitse mõiste, mis märgib Päästeameti kui institutsiooni saamist elanikkonnakaitse asutuseks. Selles kontekstis on see 30 aastat olnud interaktiivne.

1992. aastal liideti tsiviilkaitse tuletõrjega Päästeameti nime alla. Uue asutuse käivitamist alustati



Kohila komando autod.



Tartu komando masinapark.



Viljandi komando masinad.



Esimese uue päästeauto saabumine 1997.

nullist. Toona sai olulisemaks suunaks Põhjamaade päästemudeli ülevõtmine, erandiks sõjaväestatud päästeüksuste loomine Päästeameti struktuuri, demineerimisvõimekuse arendamine ning kodumaise päästehariduse võimaldamine. Päästeteenistus kujunes maavalitsuste hallatavaks, Päästeametile jäi koordineeriv roll. 2006. aastal mindi üle maakondlikelt päästeteenistustelt regionaalsetele pääste-



Kose päästekompanii.



Kose päästekompanii mehed tööhoos.



Nõmme komando mehed pärast tulekahjut 1997. aastal.

keskustele, kolm aastat hiljem hakati taastama ühtset päästevõrgustikku, mis tähendab siiani panustamist vabatahtlikku päästesse. 2012. aastal tsentraliseeriti päästekeskused ühtseks Päästeametiks.

30 aastat tagasi oli Eesti tulekahjus hukkunute arvu poolest Euroopas juhtivamaid riike. 2006. aas-



Kose päästekompanii masin 1990. aastatel.



Päästeauto Krõõt esitus 2017. aastal.



Uue päästeauto esitlemine 1997. aastal.

tal alustati tulekahjude ennetamise strateegia väljatöötamist, praeguseks on nii tulekahjude kui tules hukkunute arv märkimisväärselt langenud, mis sai aluseks veelgi ambitsioonikamale plaanile tõsta ohutus 2025. aastaks igaühe kaasabil Põhjamaade tasemele. Selleks tuleb kaitsta elanikke viie ümbritseva ohu eest: tuli, vesi, kriis, ohtlikud ained ja lõhkematerjalid. Kuna Päästeameti on praeguseks saanud elanikkonnakaitse asutus, siis tuuakse visioonis uue sihina esile ka kriisiks valmisoleku suurenemist. COVID-19 kriisiga saime päris hästi hakama. Uus väljakutse on elanike varjumiskohad ja sireniteavitus suurlinnades.

Põhjamaade tasemele oleme ajakohastanud Päästeameti tehnikapargi. Kunagine nõukogudeaegne tuletõrjetehnika on saanud ajalooks, siin-seal võib kohata vabatahtlike päästjate kasutuses veel mõnda omaaegset humanitaarabi päästeautot. Järgemööda kerkib uusi päästehooneid, vanade hoonete olmetingimused muudetakse paremaks. Vabatahtlike rahastus suureneb igal aastal üha rohkem. Oleme ju ühtne päästevõrgustik ja Eesti usaldusväärseim riigiasutus. Iga töötaja ja vabatahtlik päästab. ■



Üha jõulisemalt domineerib elanikkonnakaitse mõiste, mis märgib Päästeameti kui institutsiooni saamist elanikkonnakaitse asutuseks.



Päästjad Toompeal palgamuredele tähelepanu juhtimas.

WWW.RESCUE.EE
FACEBOOK.COM/PAASTEAMET/